

“Samen een plan voor de toekomst maken”

Wim Bens, bestuursvoorzitter ZLTO, vraagt meer tijd en ruimte

‘Neem je tijd’ is het thema van dit nummer van Grondig, maar wat nu als je die tijd niet krijgt? Wim Bens, bestuursvoorzitter van ZLTO, doet daarom een dringend beroep op overheid en niet-gouvernementele organisaties om naar elkaar te luisteren en samen een plan te maken voor de toekomst, met daarin tijd en ruimte.”

Wim Bens is trots op de agrarische sector en vooral op ZLTO. "Het is niet altijd even zichtbaar wat voor werk we als belangenbehartiger doen. Dat was het wel tijdens de reeks van estafetteprotesten en die hebben zin gehad. Daarna moet je echter constructief, met oog voor elkaars belangen, met elkaar om de tafel blijven zitten. Dat is de beste manier om beleid neer te zetten of aan te passen."

Dat klinkt heel gemakkelijk, maar dat is het in de provincie Noord-Brabant niet. Er is vooral een gebrek aan tijd. Die tijd is wel iets meer geworden, doordat de provincie nu de verplichting om voor stallen van vijftien jaar (in sommige gevallen twintig jaar) of ouder een vergunning aan te vragen heeft verplaatst naar 1 april 2020, in plaats van 1 januari 2020. Toch is dit nog veel te weinig tijd, ook voor de provincie zelf.

Tijd nodig

"We hebben meer tijd nodig. Boeren hebben tijd nodig om een goed besluit te kunnen nemen, er is tijd nodig om te beslissen of het wel of niet verstandig is om te investeren en te kijken naar de terugverdientijd", somt Bens op. "Daarbij werken sommige systemen niet, zijn ze niet beschikbaar of zijn ze onbetaalbaar."

"We vragen niet veel, alleen meer tijd"

De sector weet sinds de behandeling van de verordening natuurbescherming in 2017 wat hem boven het hoofd hangt. Sinds die tijd is getracht om er wat aan te doen, maar zonder succes. Er bestaat nog maar een kleine kans dat de provincie voor het einde van het jaar de sector tegemoetkomt. "Via een bodemprocedure en een provisionele verordening proberen we nu de ingang van de regelgeving te stoppen. We vragen niet veel, alleen meer tijd om onze bedrijven toekomstbestendig te maken."

In het allerslechtste scenario gaat de verplichte vergunning door. "De schatting van de provincie is dat er dan vijfhonderd ondernemers moeten stoppen of failliet gaan. Persoonlijk denk ik dat het aantal hoger is. In totaal hebben we in Noord-Brabant ongeveer 9500 bedrijven in de land- en tuinbouw. Naast de stoppers is er waarschijnlijk ook een grote groep die maar net het hoofd boven water kan houden", schetst Bens de gevolgen.

Bedrijf en grond in verhuurd

Bens: "Uit ervaring weten we dat bij de stoppers vaak de koeien en rechten worden verkocht. De grond wordt vervolgens verhuurd aan tuinders en akkerbouwers. Dat heeft effect op de ecologie, maar ook op de binding van CO2 en de blijvendgraslandverplichting vanuit de Europese Unie. Met de gebouwen gebeurt soms helemaal niets, maar soms lukt het om verbrede landbouw toe te passen via een stukje zorg of kinderopvang. Naast ZLTO is er ook een stichting die helpt om ondernemers daarin te begeleiden. Verhuur is een goed alternatief, maar daaraan kleeft ook een ongewenst neveneffect. Niet alles mag in het buitengebied. Verpaupering ligt op de loer en daarmee criminaliteit. Ook bedrijfsontwikkeling voor loonwerkers zou goed passen op de vrijkomende agrarische bebouwing, maar dat kan in de praktijk niet door regelgeving."

Waarmee Bens duidelijk maakt dat het in Noord-Brabant niet alleen om de toekomst van de agrarische sector gaat, maar ook om die van de agro-industrie, zoals cumelabedrijven. "Wij zoeken daarom de verbinding met deze sectoren en vragen hen ons te helpen. Vanaf december kan daarom op onze website een brief gericht aan de politiek worden ondertekend om de provincie duidelijk te maken hoe groot de impact van de regelgeving is. Andere sectoren moeten niet naïef zijn over het effect dat het op hun bedrijven kan gaan hebben."

De brief is te vinden op www.zlto.nl/hartenkreet.

Toekomst?

Hoe ga je nu als ondernemer verder? "Wat je wilt weten, is welke perspectieven er nog zijn? Zet daarom een stip op de horizon. Die beslaat dan ongeveer tien tot vijftien jaar. Een inschatting voor een langere periode maken, is bijna niet te doen", zegt Bens. "Je zet stappen en gaat dan weer opnieuw naar die stip kijken. Je kunt het met een dakpanrelief vergelijken. Het is belangrijk om daar tijd voor te maken. Ook als je andere plannen hebt, zoals stoppen, is het belangrijk om die stip te zetten. Stel jezelf de vraag: hoe realistisch is dit plan? Is dit de goede stap? Nee, wat is dan wel de goede stap?"

Ook ZLTO heeft voor zichzelf een stip op de horizon gezet en daarin gezegd dat iedereen lid moet willen zijn van de vereniging. Bens zelf heeft vooral het streven om de verbinding met de diverse partijen te zoeken en zo een goede balans te vinden tussen de diverse ambities en doelen. Uiteindelijk zou dat moeten resulteren in een doelgerichte aanpak die meetbaar, haalbaar en betaalbaar is.

Een groep die daarin heel erg kan helpen, zijn de jongeren. "Ik vraag hen om mee te doen. Wij zien namelijk dat er echt goed naar jongeren wordt geluisterd. Ook zien we dat je door mee te praten een beter kompas voor de toekomst krijgt. Signalen en prikkels vanuit de maatschappij en collega's helpen je daarbij", aldus Bens. Hij benadrukt dat het altijd druk is, maar soms moet je tijd maken."

Bens hoopt van harte dat de toekomst van het Brabantse platteland niet de toekomst wordt die hier is geschetst. Aan de overheid doet hij dan ook de dringende oproep om met elkaar in gesprek te gaan. "Wees trots op de boer en werk met de boeren samen aan een welvarend Brabant!"

TEKST: Herma van den Pol

FOTO: Anjo de Haan

Over Wim Bens

Wim Bens is sinds 1 april 2019 bestuursvoorzitter van belangenbehartiger ZLTO, dat samen met de LLTB en LTO Noord LTO Nederland vormgeeft. Hiervoor werkte hij voor diverse organisaties in de financiële wereld, waaronder Rabobank. Toen ZLTO hem benaderde met de vraag of hij voorzitter wilde worden en de profielschets zag van de persoon die ze zochten, was zijn eerste reactie: "Dat ben ik." Hij heeft affiniteit met de agrarische sector en is vooral een verbinder. Hoewel hijzelf geen boerenzoon is, komt hij wel uit een brede agrarische familie. Zijn vader nam toen hij twaalf jaar was ook nog eens de boerderij van zijn oma over, waar zowel varkens als paarden werden gehouden. De varkens werden echter al snel weer weggedaan, waardoor Bens zichzelf niet ziet als boerenzoon.